

Telegraful Român

ORGANUL OFICIAL AL ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMANE DE ALBA-IULIA ȘI SIBIU
ȘI AL EPISCOPIILOR CLUJ ȘI ORADEA

Abonamentul
pentru parohii cl. I Lei 40; cl. II Lei 30; cl. III Lei 25. Particulari Lei 25. Autorități și străinătate Lei 50. De sprijin Lei 75. Pentru America 10 Dolari.

Articolele și corespondența
se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se inapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor
un cm.² 60 Bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRĂȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai Nr. 35.

Faptele istorice nu trebuiesc uitate!

În anul acesta se împlinesc două veacuri și un deceniu de când Episcopul „unit” Ioan Inochentie Micu-Klein a fost exilat la Roma, pentru a nu se mai întoarce niciodată în Ardealul său drag.

În legătură cu acest exiliu s-au scris multe și s-au spus multe, fără a se preciza în amănunt motivele acestei exilări.

Biserica catolică n-a făcut-o, căci aceste motive l-ar fi înconjurat cu aureola muceniciei pe acest episcop român integru, — lucru nedorit —, iar relatările scriitorilor ortodocși au fost primite și privite ca tendențioase.

Iată, aceste motive mă determină, ca în acest an jubilar, când se împlinesc 210 ani dela exilarea lui Inochentie Micu să arăt adevăratele motive ale acestei exilări.

În expunerea mea mă voi folosi de lucrarea unui istoric catolic maghiar, — fost membru al Academiei Maghiare — Dr. Karácsonyi János, care în cartea intitulată „Istoria bisericii maghiare în liniamente generale dela 970—1900”, vrînd să-l acuze pe episcopul Inochentie Micu, reușește tocmai contrarul, să scoată în evidență personalitatea excepțional de măreață al acestui episcop.

Numitul istoric în lucrarea amintită la cap. VII, titlul: „Catholicii de rital grec și armean” scrie următoarele în legătură cu episcopul Inochentie: „După moartea lui Pataky întimplată în anul 1727, în anul 1728 le-a reușit iezuiților și guvernului să-l aleagă de episcop pe Ioan Micu (Klein), fost elev al școlilor teologice din Tirnavia (Nagyszombat). Acesta a fost primul episcop român cu pregătire teologică regulată. Micu a fost neobosit. A cerut, a scris, a călătorit în interesul eparhiei și a credincioșilor săi. I-a reușit ca în locul domeniilor dela Simbăta și Gherla, în anul 1738 să exopereze dela Impăratul domeniul dela Blaj, unde el a pus temelie bisericii catedrale, reședinței episcopale, mănăstirii Sf. Vasile și Seminarului Teologic.”

„Dar din pricina pretențiilor sale exagerate Micu a adus mari daune unirei dela 1700. Micu nu s-a mărginit la aceia ca să cîștige drepturi pentru biserica sa și să-și ridice credincioșii din neștiință, ci a pretins pentru poporul român și drepturi politice. Dar aceasta s-a împotrivit constituției Ardealului și leza drepturile individuale ale stăpînitorilor. A voit ca pe români să i facă a patra naționalitate din Ardeal, ori aceasta era în acelea vremuri

anticonstituțional. Ca românii să plătească zeciuială numai preoților români, aceasta ar fi știrbit veniturile preoților sași și maghiari. Nici aceia nu s-a putut face ca toți preoții români să fie scoși din iobăgie, căci din aceștia în fiecare sătuleț era doi-trei, ba chiar și șase-șapte și scoaterea lor din iobăgie ar fi adus cu sine lezarea drepturilor de proprietate ale stăpînitorilor. Micu cu pretențiile sale exagerate a atras asupra sa ura stăpînitorilor, s-a înstrăinat de curtea dela Viena, ba i-a supărat și pe crescătorii săi pe iezuiți cu aceia, că n-a voit să achite indemnizația de 300 fl. consilierului iezuit ce i s-a impus. La aceste s-a mai adăos faptul că în 1744 Micu n-a luat nici o măsură în contra călugărului ortodox Visarion, în urma agitațiilor căruia pe Valea Mureșului multe parohii greco-catolice s-au reîntors la ortodoxie, ba mai mult, pe ascuns s-a înfilnit cu Visarion și a amenințat guvernul.”

„Toate aceste s-au știut la Viena și Micu a fost chemat la Viena ca să fie tras la răspundere, dar el a fugit la Roma și după ce în zadar a uneltit ca prin agitația credincioșilor săi să fie rechemat, a fost silit să-și dea demisia din episcopat.”

Iată motivele exilării lui Ioan Inochentie Micu văzute de către Dr. Karácsonyi, la cari eu nu am de adăos numai ceea ce numitul a retăcut, adevărat în ce a constatat amenințarea lui Micu la adresa Guvernului, justificarea pretențiilor lui Micu, mitul că el ar fi fugit la Roma și de acolo ar fi uneltit pentru rechemarea sa la Blaj.

Între condițiile stipulate în actul Unirei dela 1700 a fost și aceia că românii trecuți la catholicism se vor bucura de drepturi politice similare catholicilor, iar preoții lor de drepturile preoților catolici. Că aceste promisiuni au fost anticonstituționale și lezau drepturile private, aceasta trebuia să o știe curtea dela Viena înainte de a le face, dar după ce le-a făcut trebuia să le îplinească. Atanasie Anghel s-a mulțumit cu înobilarea sa și a familiei sale, iar Pataky n-a avut curajul să se ia piepș cu aceia cari l-au covîrșit cu superioritatea lor intelectuală. Lui Inochentie Micu nu i-a lipsit nici cultură, nici curajul unei acțiuni dusă pînă la jertfa personală în interesul celor nedreptățiți. Pretențiile sale nu au fost mai exagerate decît la ceea ce era îndreptățit însuși de temelul actului dela 1700, iar amenințarea lui Micu contra

(Continuare în pag. 4)

Conceptia Vechiului Testament despre om

Biblia, în primele sale pagini, ne istorisește că Dumnezeu a creat pe om după chipul și după asemănarea Lui, ca „să aibă stăpînire peste peștii mării și peste păsările cerului și peste dobitoace și peste tot pămîntul și peste toate jivinele care se tirăsc pe pămînt”. (Gen. 1, 26, cf. 2, 7).

De aici se desprinde în mod clar ideea despre superioritatea omului față de toate celelalte făpturi, căci omul este o creatură după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, însușiri pe care le are numai el dintre toate creaturile. Prin spiritul său liber și rațional, asemănător lui Dumnezeu, cetățean nu numai al pămîntului ci și al cerului, omul e domnitor al naturii și nu rob acestora, stăpîn al pămîntului.

Superioritatea omului în natură, ca stăpîn al pămîntului, este subliniată în Vechiul Testament din primele pagini al creerii lui, unde se spune că Dumnezeu, introducînd prima pereche de oameni în drepturile de stăpînire, i-a binecuvîntat și le-a zis: „Fiți roditori și vă înmulțiți, și umpleți pămîntul și supuneți-l și stăpîniți peste peștii mării și peste păsările cerului și peste toate vietățile care se mișcă pe pămînt” (Gen. 1, 28; 9, 1—7). După expresia Mitropolitului Filaret, „omul se introduce în lume, ca un stăpîn în casa lui, ca un preot în templul absolut împodobit”. (Svetlov, Invățătura Creștină, pg. 40).

Deși stăpîn peste pămînt, înaintea lui Dumnezeu, omul este om în raport de filiație ca și copilul față de părintele său. Oamenii sunt fii ai lui Dumnezeu și între ei frați, cu consecința directă de frățietate universală a neamului omenesc. Ideea filiației divine a neamului omenesc și a frăției universale omenesci, ca o afirmare a demnității omului, stă în sfintele Scripturi ale Vechiului și Noului Testament, ca o piatră fundamentală din capul unghiului unei imense clădiri.

Astfel legiuitorul Vechiului Testament, apreclînd omul în sine, ca fiu al lui Dumnezeu, indiferent de națiune, la darea legii pentru evrei, desliințează deosebirea de neam străin și hotărăște: „Dacă vreun străin locuiește cu tine în țara ta, să nu-l împilezi. Străinul care petrece împreună cu voi să fie pentru voi ca și băștinășul vostru și să-l iubești ca pe tine însuși...” (Lev. 19, 33—34). Și profetul Amos, marele lupător al dreptății sociale mustind în cuvîntările sale nelegiuirile săvîrșite în mijlocul lui Israel, slărimă barierile dintre națiuni și scoate în relief unitatea și egalitatea oamenilor și a popoarelor înaintea lui Dumnezeu, zicînd: „Oare nu sinteți voi, fii ai lui Israel, pentru mine, ca și Cușii?” zice Domnul. „Oare n-am scos eu pe Israeliti

(Continuare în pag. 2)

Conceptia Vech. Testament despre om

(Urmare din pag. 1)

din țara Egiptului, pe Filistenii din Coftor și pe Strieni din Chir?" (Amos 9, 7). Iar apostolul neamurilor, sfântul Pavel, în numele lui Hristos cel înviat din morți și înălțat la ceruri, a învățat că prin credința în Iisus Hristos, toți oamenii sînt fii ai lui Dumnezeu, înaintea căruia „Nu mai este iudeu, nici elin; nu mai este rob, nici slobod; nu mai este parte bărbătească și parte femeiască" (Gal. 3, 28).

Vechiul Testament afirmă demnitatea omului ca ființă creată după însuși chipul și asemănarea lui Dumnezeu, cu puțința de a i-se asemăna din ce în ce mai mult. Această concepție o găsim minunat rezumată în Cartea lui Iisus Fiul lui Sirah, în care se zice: „Domnul a făcut pe om din pămînt și iarăși l-a întors în pămînt. Zile cu număr și puțină vreme i-a dăruit și i-a dat stăpînire peste cele ce sînt pe pămînt. După chipul său i-a îmbrăcat pe oameni cu virtuți, și după asemănarea sa i-a făcut pe ei; a pus frica de om peste toată făptura, ca el să stăpînească peste fiare și peste păsări. Pricepere și limbă, ochi, urechi și inimă a dat omului, ca să cugete. A umplut pe oameni cu știință și cu înțelegere și le-a arătat ce este binele și ce este răul. El a sălășluit ochiul său în inimile lor, ca să facă știută măreția faptelor sale. Ca astfel ei să slăvească sfînt numele său și să vestească minunile săvîrșirilor sale. Le-a mai hărăzit și știință și legea vieții le-a dat-o în stăpînire. A făcut cu ei legămînt veșnic și poruncile sale li le-a dat în pază. Ochii lor au privit strălucirea mării sale și urechile lor au auzit înălțimea glasului său". (Ecclesiastul 17, 1—11).

Am văzut că omul este creat nu numai după chipul, ci și după asemănarea lui Dumnezeu.

Vechiul Testament, întrebîndu-l pe om „asemănare" alături de cuvîntul „chip", presupune o deosebire între chipul și asemănarea lui Dumnezeu în om. În Vechiul Testament, care este cuvîntul lui Dumnezeu, toate au însemnătate și sens, încît întrebarea acestor doi termeni alături nu poate fi la întimplare. După explicarea unanimă a sfinților părinți, prin folosirea acestor doi termeni „chip" și „asemănare", se determină două părți, prin care omul se aseamănă cu Dumnezeu.

Prin chipul lui Dumnezeu se înțelege asemănarea, dată omului în însăși ființa sufletului său. Asemănarea lui Dumnezeu presupune o asemănare, pe care o capătă omul prin perfecționarea activă a însușirilor, date lui în natură. Din acestea decurg și celelalte deosebiri între chipul și asemănarea lui Dumnezeu în om. Chipul lui Dumnezeu este în fiecare om, chiar și în cel păcătos, iar asemănarea nu aparține tuturor. Chipul lui Dumnezeu este partea ne schimbabilă a sufletului omenesc, pe cînd asemănarea se poate schimba și modifica la infînt, înălțînd sau coborînd chipul lui Dumnezeu în suflet. Înălțînd chipul lui Dumnezeu care este sufletul său, omul îndeplinește ceea ce zice Mîntuitorul: „Fiți desăvîrșiți, precum este desăvîrșit Tatăl vostru din ceruri" (Mt. 5, 48); coborînd chipul lui Dumnezeu, omul săvîrșește, ceea ce se zice în Psalm: „Omul cu toată slava lui, dacă nu are minte, este asemenea dobitoacelor pe care le ucizi" (Ps. 49, 21).

E interesant de subliniat, că în urma căderii omului în păcat, el n-a rămas iremediabil subjugat decăderii morale. Cu toată înclinarea rea „pentru că, plămîuirile inimii omului sînt rele din tinerețea lui" (Gen. 8, 21), paralel, omul are și tendințe bune! De aceea în cursul istoriei Vechiului Testament se întîlnesc oameni dreți și cuvioși. Dar pentru a dobîndi titlul de drept și cuvios, omul trebuie să lupte toată viața cu răul din el, care merge paralel cu binele pe care voiește să-l săvîrșească. Din firea lui, omul nu

este radical rău și corupt, fără puțința de îndreptare, ci numai slăbit. Astfel în istorisirea care urmează imediat după izgonirea lui Adam din grădina edenului, întîlnim pe primul om drept și cuvios, pe Avel, la care Dumnezeu a privit cu îndurare. Apoi pe primul om rău și păcătos, pe Cain, cu inima haină, pe care Dumnezeu l-a pedepsit pentru odioasă crimă săvîrșită asupra fratelui său Avel.

Căderea primei perechi de oameni în neascultarea poruncii lui Dumnezeu, săvîrșind păcatul, a slăbit pe toți urmașii acestora. Nici un om nu poate scăpa de urmările acestui păcat. Toți oamenii suferă păcatul cu consecințele lui prin o înclinare naturală, care este proprie originii lor. Din pricina aceasta păcatul este considerat ca universal, fiindcă „Nu este nici un om drept pe pămînt care să facă binele și să nu păcătuiască" (Ecclesiastul 7, 20). Însă, cu toate acestea, Vechiul Testament, enumeră o seamă de oameni dreți ca: Enoh, Noe, Avraam, Isaac, Moise, Aaron, Samuel, etc.

În istoria omenirii vechi-testamentare întîlnim două tipuri de oameni puși față în față: omul bun (hasid) și omul rău (rașo).

Omul bun este omul cuvios și drept care posedă harul și sprijinul lui Dumnezeu. El nu putea să devină bun decît, dacă avea o mare umilință și o credință absolută față de Dumnezeu. Dreptii Vechiului Testament erau oamenii în care nu exista loc pentru duplicitate. Ei trebuiau să fie oameni fără cusut și fără înșelătorie. Pentru ei dreptatea era nedespărțită de integritate, care însemna desăvîrșire, perfecțiune morală.

Omul rău este omul fărădelegilor, omul păcătos. Omul rău îi place patima și tulburarea și umblă pe căile întortochiate ale vicleniei.

Prin expresiunea „om cuvios și drept" după concepția Vechiului Testament, nu trebuie să se înțeleagă numai decît că e vorba de „omul perfect", dar trebuie să se înțeleagă că e vorba de omul care s-a păzit de formele cele mai grosolane ale păcatului și merge pe calea cea dreaptă. Cuviosul și dreptul este omul care are o singură față, pe cînd cel păcătos are cel puțin două fețe.

Cuviosul și dreptul Vechiului Testament este omul teist și teocrat în cel mai autentic și mai larg sens al acestor cuvînte. Concepția lui religioasă întrece toate celelalte concepții religioase ale timpului de atunci. Particularitatea cea mai caracteristică a dispoziției sale religioase este reprezentarea extrem de vie a lui Dumnezeu. Dumnezeu pentru el este cea mai reală ființă, pe care îl simte și îl vede: „Totdeauna am văzut înaintea mea pe Domnul; cită vreme el e la dreapta mea nu mă voi clătina" (B. 45, 8—9), zice omul religios.

De aceea omul Vechiului Testament, credincios lui Dumnezeu, se îndreaptă cu toată simțirea sufletului către el și Biserica cea sfîntă a lui și zice: „Precum cerbul dorește apa izvoarelor, tot așa sufletul meu te dorește pe tine, Dumnezeule. Sufletul meu însetează după Dumnezeu, după Dumnezeul cel viu". (Ps. 42, 2—3). Una cer dela Domnul, să sălășluiesc în casa Domnului, în toate zilele vieții mele, să-mi satur ochii cu frumusețea Domnului și să cercetez cu drag lăcașul său". (Ps. 27, 4).

Omul plin de credință în Dumnezeu, chiar din calea rătăcirilor își aduce aminte de El și mai virtuos se întoarce către Creatorul său și strigă: „Mîinile tale m-au făcut și m-au zidit, înțelepțește-mă și voi învăța poruncile tale". (Ps. 119, 73).

Omul, coroana făpturilor lui Dumnezeu, este singura ființă dintre toate creaturile care intră cel mai mult în sfera proniei divine. Ochii lui Dumnezeu îl urmăresc neconținut, privesc la cei smeriți și lucrează pentru mîntuirea lor. (Ps. 11, 4; B. 138, 6—8). „Este Părintele Orfa-

nilor și apărătorul văduvelor... aduce acasă pe cei răsleții, scoate pe robiți la lîmnan fericit". (Ps. 68, 6—7). „Sfărimă pe împărați și face dreptate între popoare". (Ps. 110, 5—8). Grijă lui Dumnezeu de om a făcut pe psalmist să exclame cu profundă admirație: „Cînd privesc la cerurile tale, lucrul degetelor tale, la lună și la stele pe care le-ai pus pe calea lor, mă gîndesc: ce este omul, că-ți aduci aminte de el, și fiul omului, că-l cercetezi pe el! Cu puțin făcutu-l-ai mai mic decît pe îngeri, cu slavă și cu cinste l-ai încununat, stăpîn l-ai pus peste lucrul mîinilor tale; supus-ai toate sub picioarele lui: oile și boii, laolaltă, precum și dobitoacele cîmpiei, păsările cerului, peștii din ape și tot ce străbate cărările mărilor". (Ps. 8, 4—9).

Văzînd și temeiniciți pe înalta concepție biblică despre om, care este însuși chipul lui Dumnezeu, și stăpîn al naturii și despre frățietatea dintre popoare, credincioșii sprijină lupta oamenilor cinstiți pentru pace și pentru o viață mai bună, viață în care omul stăpîn al naturii să muncească pentru folosul omenirii și popoarele să se sprijinească unele pe altele și să progreseze spre lumină și bunăstare.

N. Ciudin

Sfințirea bisericii din Giulești (Raionul Sighet)

În comuna Giulești există o biserică de piatră cu hramul Adormirea Maicii Domnului, construită în anul 1888. Biserica a fost reparată, s-a făcut un iconostas nou, devenind o podoabă a satului.

Pe teritoriul comunei Giulești a fost construită în 1764 o bisericuță de lemn, cu hramul Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril. Se mai vede și azi, nu departe de sat, o parte din bisericuța de altădată. Icoana a fost adusă la biserică din sat, unde este și acum cinstită de credincioși.

În Giuleștii Maramureșului a fost găsită „singura metrică veche" (N. Iorga, Scrisori și inscripții ardelenice și maramureșene. Vol. I, București, 1906, p. LV). Registrul parohiei Giulești din 1755—1781 scris în latinește, dar și cu însemnări românești, cu chirilică veche, a fost tipărit de N. Iorga. Seria lungă, de preoți din Giulești poate fi urmărită în volumul Diplome maramureșene de Ioan Mihali de Apșa. (Sighet, 1900). Șematismul din 1936, fixează data de 1615 ca an cu care începe istoria acestei parohii.

În arhiva parohială matricolele încep din 1839.

Deși a fost biserică gr. catolică în 1909 are încă multe cărți ortodoxe și anume: 1. Antologhion. Rîmniceul Vilcii, 1745. — 2. Liturghier Tîrgoviște 1713. — 3. Octoich București 1729. — 4. Penticostar. Rîmnice 1767. (I. Birlea, Insemnări din bisericile Maramureșului. București 1909, p. 105—106). Mai pomenește ca aparținînd Mînăstirii Giulești: 1. Antologhion. Rîmnice, 1737. — 2. Molitfelnic — Sibiu 1853. — 3. Noul Testament — Alba-Iulia 1648. (Idem, p. 129—130).

Biserica din Giulești, refăcută în 1954, a fost sfințită în 16 mai a. c. Au venit din toate parohiile din jur credincioși dornici de a vedea actul măreț al sfințirii. Biserica a fost sfințită de P. S. Sa Episcopul Valerian al Oradiei, înconjurat de un sobor numeros de clerici.

După Sfînta Liturghie, P. S. Sa a rostit o predică înaripată despre rolul bisericii. A arătat care sînt datorile creștinului față de biserică și față de patrie. Cuvintele P. S. Sale au impresionat adînc pe credincioși.

I. E. N.

Fericiți sunt făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema.

Să creștem în Hristos¹

Să nu mai fim prunci... ci fiind adevărul în dragoste, să creștem în toate întru Hristos. (Efes. 4, 14—15).

Iată a sosit și marele praznic al Sfinților Apostoli Petru și Pavel. Și odată cu el a sosit și ziua, în care Institutul nostru teologic prezintă roadele unui nou an de muncă. Intilnirea aceasta dintre Sfinți Apostoli Petru și Pavel și secerișul Institutului nostru este plină de tîlc duhovnicesc. Căci ea ne face să meditam mai adînc, ea ne îndeamnă să privim la pilda Sfinților Apostoli și din făptura lor de lumină, din viața lor de sbucium și biruință — să înțelegem în ce măsură secerișul nostru este bogat, în ce măsură truda noastră este de preț.

Căci cu adevărat, afară de Hristos, cine ne-ar putea arăta mai clar și cu mai multă putere care este criteriul prin care viața, gîndul, cuvîntul și fapta noastră au preț, cîștigă vrednicie nu numai pentru vremelnicie, ci și pentru veșnicie? Cine dacă nu sf. Ap. Petru și Pavel, celce toate le-au lăsat ca să urmeze lui Hristos — ceice stau ca niște făclii aprinse și călăuzesc pașii credincioșilor din toate veacurile pe cărările mîntuirii? De aceea — bucurîndu-ne de această intilnire cu ei la sfîrșitul anului nostru de muncă — pe ei să-i întrebăm: Care este rostul viețuirii creștine? Care este rostul muncii noastre? Ca să ne dăm seama dacă în anul acesta am zidit pe piatra credinței fin, pale sau pietre scumpe — țarie sau slăbiciune — duh sau literă moartă.

Ce răspuns ne dau sf. Ap. Petru și Pavel la această întrebare? Răspunsul lor este acesta: tot sensul, toată taina, toată valoarea vieții creștinești, a ostenețelor noastre, stă în creșterea în Hristos. Nu-l întrebare — ce ești. Ești apostol, ești predicator, ești preot, ești profesor-teolog, ești student-teolog, ești simplu credincios, ești bărbat sau femeie, tînar sau bătrîn — ci întrebarea este: cît ai crescut în Hristos? În orice stare te-ai afla, poți și trebuie să crești în Hristos. Prin ce? — Prin toate, zice sf. Apostol Pavel. Adică prin toate gîndurile noastre, prin toate vorbele noastre, prin toate faptele noastre. Căci fiecare clipă are atîta preț cît am crescut prin ea în Hristos; fiecare gînd are atîta valoare cît am crescut prin el în Hristos; fiecare cuvînt are atîta putere cît am crescut prin el în Hristos; fiecare faptă are atîta preț cît am crescut prin ea în Hristos. Intr-adevăr toată viața Sf. Ap. Petru și Pavel este o necontenită creștere în Hristos, o necontenită rîvnă de a crește în Hristos dela pruncia duhovnicească pînă la starea de bărbat desăvîrșit. Căci oare nu era sf. Petru prunc în Hristos cînd îl sfătui pe Mîntuitorul să fugă de cruce, să nu accepte răstîgnirea? Nu era el prunc în Hristos cînd se lăuda că el va urma Domnului pînă la moarte, pentru că peste cîteva ore să se lepede cu ușurință de El? Nu era el prunc cînd scoțea sabia ca să-l apere pe Iisus? Ba da — acestea sunt semnele prunciei în Hristos. Ele arată aprindere superficială, lăudăroșenie, îngustime de pricepere, nestatornicie. Dar nu se arată acelaș apostol bărbat desăvîrșit în Hristos, cînd vestește cu curaj învierea Domnului și mîntuirea întru El, cînd el însuși își întinde mîinile pe crucea Domnului — dorînd să fie răstîgnit pe ea ca un serv nevrednic cu capul în jos? Ba da — acestea sunt semnele bărbăției: entuziasm făptuitor, largime de pricepere, smerenie, statornicie. Și ce vom zice de sf. Ap. Pavel a cărui întregă alergare această țintă a avut: ca să ajungă la statura bărbăției lui Hristos? Oare neînduplecarea lui în învățătura adevărată a Domnului și combaterea

tuturor rătăcirilor creștine, nu e semnul bărbăției în Hristos? Oare lupta lui ca să cîștige pe cit mai mulți pentru Hristos, — nu e semn al aceleiași bărbății? Oare lupta lui de a se sfinți mereu, de-a pași pe urmele lui Hristos — nu e expresia aceleiași creșteri în Hristos? Ba da. Căci aceasta e bărbăție creștină: să fii stăpînit de Adevărul dîvin, pînă la identificare totală cu El; să stai neclintit ca un far pe piatra acestui adevăr și să luminezi și altor credincioși calea spre El; să sporești mereu în sfințenie, ca plînia lui Hristos să strălucească în toate faptele tale. Da — aceasta este creșterea în Hristos: să crești în Adevărul lui Hristos, să crești în iubirea lui Hristos, să crești în sfințenia lui Hristos. Să creștem în toate întru Hristos — după prea lăminioasa pildă a Sf. ap. Petru și Pavel.

Acum ne putem întreba și noi: oare cît am crescut în Hristos prin tot ceea ce am învățat într-un an de zile, prin toate rugăciunile ce le-am înălțat, prin toate gîndurile ce le-am nutrit, prin toate cuvintele ce le-am rostit, prin toate faptele ce le-am săvîrșit? Oare am crescut cu adevărat în Hristos sau am scăzut? Oare ne-am apropiat de bărbăția în Hristos sau am rămas tot prunci nestatornici și plîpinzi?

La aceste întrebări nu putem da răspuns decît privind la felul cum ne-am împlinit munca și la roadele ce le culegem de pe urma ei. Munca noastră este muncă de ucenici în ale teologiei. Există două feluri de a învăța. Un fel este superficial: înveți numai cu mîntea și cu memoria. Aduni cunoștințe reci, învățături moarte, coji fără miez. Cunoștințe care nu-ți angajează sufletul, care nu au viață și nu dau viață. Cunoștințe care îngîmfă. În altfel este adevărata învățatură: înveți cu tot sufletul, cu toată inima, cu toată ființa, cu toată viața. În felul acesta învățătura nu mai e moartă, ci vie — ea devine viață, ea e creștere întru Adevăr, creștere în Hristos. Deasemenea există două feluri de a te ruga și de a viețui creștinește. Unul superficial: te rogi cu buzele și viețuiești numai de ochii oamenilor. Și altul — adevărat și temeinic: te rogi cu toată ființa ta și viețuiești pentru Hristos.

Cel ce a învățat, s-a rugat și a viețuit cu întreg sbuciumul inimii sale, cu tot frămîntul minții sale, cu tot elanul sufletului său, cu toată înflăcărea ființei sale — acela a crescut în spațiul acestui an de rugă și învățatură în Hristos — a crescut în Hristos, Adevărul și viața. El s-a înrădăcinat întru Adevăr și-n dragoste, întru sfințenie și dreptate. Acesta a făcut un pas înainte dela pruncia în Hristos spre bărbăția în Hristos. Dar cel ce a învățat, s-a rugat și a viețuit numai de trecere de vreme, numai cu mîntea nu și cu sufletul, numai de formă nu și întru adevăr, acela a rămas prunc în Hristos, prunc nestatornic, capricios, stăpînit de porniri elementare, gata să scoată sabia, repede la orice ofensă, care își ia angajamente mari, dar e amenințat să fie doborît de vîntul slab al oricărei ispitiri.

Iată venim acum — alături de Sf. Ap. Petru și Pavel și aducem lui Hristos roada muncii noastre. Putem noi să stăm în fața lui Hristos alături de sf. Apostoli? — Intilnirea aceasta cu ei în fața lui Hristos ne face să ne dăm seama cît de departe suntem încă de bărbăția în Hristos. De aceea — bucurîndu-ne de toate succesele ce le-am avut și intrîndu-ne de toate slăbiciunile în ce privește creșterea noastră în Hristos — să ne plecăm smeriți genunchii și să rugăm pe sfinții Apostoli să ne ajute să pășim pe urmele lor așa cum ei au pășit pe urmele lui Hristos și să rugăm pe Hristos, zicînd: Tu celce ești Adevărul, luminează-ne; Tu celce ești iubirea — înflăcărea-ză-ne; Tu celce ești Sfințenia, sfințește ne, ca astfel să nu mai fim prunci nestatornici și plîpinzi, ci oriunde ne vom afla — fie la școală, fie acasă — pretutîndeni, prin toate și în toate să creștem întru Tine și să devenim bărbăți desăvîrșiți acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

N. Vlădin

Campania agricolă de toamnă

În anul acesta, datorită muncii stăruitoare desfășurate de oamenii muncii din agricultură, precum și aplicării metodelor agrotehnice avansate, producătorii agricoli au obținut o recoltă bogată. Aceasta bucură întregul popor, pentru că o recoltă îmbelugată înseamnă o contribuție însemnată la asigurarea aprovizionării în industrie, la întărirea economică a patriei noastre. Eforturile oamenilor muncii din agricultură sunt îndreptate acum spre recoltarea culturilor care au fost însămintate în primăvară, și în primul rînd a floarei soarelui, bumbacului, porumbului, sfecele, etc., și spre pregătirea și executarea la timp și în cele mai bune condiții a însămintărilor de toamnă și a arăturilor adînci pentru însămintările de primăvară.

Greutatea specifică a culturilor de toamnă în balanța cerealelor cultivate în țara noastră este foarte mare. În cele mai multe regiuni și raioane cultivate de cereale, cerealele de toamnă ocupă cele mai mari suprafețe. Cultura cerealelor de toamnă, a adus în acest an producătorilor agricoli individuali, colectivștilor, întovărășitorilor și gospodăriilor de stat, însemnate sporuri de recoltă, întrucît au realizat o producție mult mai mare decît cea a anilor precedenți. La aceste realizări a contribuit faptul că în toamna anului trecut munca de însămintare a cerealelor de toamnă s-a desfășurat în condiții superioare, terenul a fost mai bine pregătit, epocile optime de însămintare s-au respectat cu mai mare strictețe; semănatul cu mașina s-a făcut pe suprafețe mai mari, iar cantitățile de semințe selecționate întrebunțate au crescut.

O preocupare deosebit de importantă este sprijinirea țăranilor cu gospodării mici și mijlocii pentru a-și sporii producția la hectar și a-și ridica bunăstarea materială. Țăranii cu gospodării individuale pot și trebuie să obțină, în propriul lor interes și în interesul întregului popor, o producție mare la hectar. În acest scop se asigură condițiile necesare pentru repararea inventarului agricol al gospodăriilor individuale, precum și mijloacele pentru curățirea și tratarea semintelor.

Un rol deosebit de mare în desfășurarea cu succes a campaniei de toamnă îl au agronomii și toți specialiștii din agricultură. Ei sunt inițiatorii și îndrumătorii producătorilor agricoli în aplicarea măsurilor agrotehnice, ei răspîndesc și introduc larg în practică cuceririle științei, metodele mecanizatorilor și maștrilor recoltelor bogate din Uniunea Sovietică, precum și experiența fruntașilor din țara noastră.

Oamenii muncii din agricultură trebuiesc antrenați în întrecerea socialistă și patriotică.

Fiecare producător agricol trebuie să cunoască ce sarcini are de îndeplinit în această toamnă. Să fie clar pentru toți că fiecare bob de grîu mai mult la recoltare, întărește puterea economică a țării, întărește forța patriei noastre de a apăra pacea, în marele front mondial al păcii.

În munca aceasta de lămurire este chemată să-și dea și preoțimea contribuția sa. Deasemenea e chemată să popularizeze rezultatele gospodăriilor colective și ale întovărășirilor agricole, arătînd superioritatea și avantajele muncii pe suprafețe întinse de teren, cu mijloace mecanizate. Astfel preoțimea va fi alături de oamenii muncii din agricultură în lupta pentru asigurarea unei recolte bogate în anul viitor, pentru bunăstarea poporului nostru muncitor, pentru întărirea economică a patriei, pentru pace

„Cine-și lucrează ogorul va avea belșug de pîine, dar cine umblă după lucruri de nimic este fără de minte“
Prov. 12, 11

¹ Predică ținută în Catedrală la încheierea cursurilor Institutului Teologic din Sibiu.

Ideea de pace în Psalmi și la profeți

Pacea este azi una din problemele centrale, o problemă mondială. Ea este idealul tuturor poezilor; ea este stindardul de luptă al tuturor oamenilor cinstiți din lumea întreagă. În uriașul front al luptătorilor pentru pace suntem prezenți și noi, cler și credincioși, nu numai pentru că suntem alături de popoarele lumii, ci și pentru că în însăși Sf. Scriptură avem temeuri de dorire și sprijinire a păcii.

În ce privește Vechiul Testament noțiunea de pace se exprimă prin termenul „shalom”, care înseamnă: a fi sănătos, bine dispus și lipsit de griji (Fac. 29, 6; 43, 27); bună rânduială (II. Regi 9, 18); propășire și liniște (ss. 45, 7; II. Sam. 17, 3). Pacea în Vechiul Testament este deci o stare de armonie și bună rânduială, care duce la propășire și fericire.

Ideea de pace ia un avânt deosebit în cartea Psalmilor. În această privință Psaltirea deține un fel de primat între scrierile biblice. Unele din aceste texte au un caracter pedagogic b. o. Ps. 34, 15; „Caută pacea și o urmează!”, altele au un caracter sentențios: „Dreptatea și pacea se sărută” (Ps. 85, 11), ca și când s-ar zice: „Unde-i dreptate e și pace”, căci aceste virtuți sociale sînt inseparabile. Mai semnificative sînt textele descriptive ca b. o. Ps. 72, 3: „Atunci vor rodi munții pace pentru popor și colinele dreptate”, „Atunci”, adică în epoca în care norma de orientare în viață va fi dreptatea, atunci virtuțile nu mai constituie o excepție, ci devin parte intimă și ceva nedespărțit de om. „Munții și colinele” constituie o figură literară, o sinecdocă, e vorba despre întreaga lume și astfel fr. Ieronim susține cu tot dreptul că în acest vers se anticipază triumful cauzei păcii în întreaga lume.

În cartea Psalmilor (4, 8; 45, 8; 121, 6) se vorbește așa mult de făcătorii de pace, de aceia cari nu au în cuget viclenie sau gînduri sucite. Întreaga Psaltire e aburită de suflul păcii, de idealul prin care se apropie omul de „vremea aceea”.

Adu-ți aminte de pace, trebuie să fie un memento zilnic, cu gîndul la pace să te culci (Ps. 4, 8), cu simțămîntul păcii în suflet să te scoli și să cauți mereu pacea și s-o urmezi (Ps. 4, 8).

Crainicii păcii pe pămînt au fost profeții. Nimeni n-a fost atît de clarvăzător în privința aceasta ca acele organe ale revelației. Pentru clara lor vedere a viitorului îndepărtat și pentru prețioasa contribuție la zidirea unei lumi noi, ei pot fi numiți cu tot dreptul „oameni ai păcii în lumea vrajbei”.

Unul dintre textele, cari în privința aceasta constituie o perlă a scrisului biblic este cel din Isaia 2, 4: „...vor face săbiile lor fiare de plug și lăncile lor cosoare, și nu va mai ridica nici un neam sabia împotriva altui neam, și nu vor mai învăța a se bate”.

Isaia învață că pacea va deveni o strălucită înfăptuire a omenirii viitoare, dacă popoarele vor înceta simultan să mai deprindă meșteșugul războaielor, și în baza unui acord universal valabil, oamenii muncii nu vor mai fabrica arme de distrugere. Stocurile de arme rămase astfel fără întrebuințare s-ar topi pentru a se fabrica unelte agricole și tehnice.

Pentru a deschide calea pentru dragostea universală a oamenilor, profeții pleacă de la starea internă sufletească. Cel ce se împacă cu sine propovăduiește și semenului său pacea. În fața păcii patima și răutatea încetează. Unde este pace, acolo este și iubire și propășire, „va sta împreună lupul cu mielul...”, iar copilul se joacă la vizuina viperei, în fața ochilor sticloși ai șarpelei... și nu vor mai face nici un rău”. (Is. 11, 6—9).

Figurat, lupul e tipul omului crud, mielul e imaginea blîndeții. Vipera ca și șarpele imaginează un pericol de moarte. Toți Sfinții părinți atribue un înțeles spiritual textului. Astfel Ciril îl alegorizează și nici fr. Ieronim nu interpretează literal; pentru Teodoret ferocitatea animalelor imaginează variatele categorii de oameni cu moravurile lor, asemenea și pentru Eusebie al Cesareii. În scurt: Groaza de moarte, pe care o inspiră răutatea dintre oameni, va trece în domeniul basmelor, despre care se va vorbi la perfectul istoric: „A fost odată...”

O altă prevedere tot așa de celebră este cea dela Ezechiel, 34, 35 și 37, 26—27: „Voi încheia legămînt de pace...” Caracteristica omenirii viitoare va fi frățietatea ca urmare a Noului Legămînt.

„Atunci fiecare va șede liniștit la umbra smochinului său, fără să se teamă de nimeni”. (Mih. 4, 4).

În genere pacea reprezintă o poruncă esențială a profeților. De aceea marele Isaia vede în trăirea ei (32, 18 și 48, 22) izvorul stării opuse răului, rău care înurăbește, duce la ceartă și oprinare, din care se nasc războaiele. Astfel lozincă „cel ce umblă pururea pe calea dreptății trăește și sfîrșește în pace viața lui” (Is. 57, 2), arată că puterea virtuților este mult mai mare decît zarva tuturor războaielor.

Cu nostalgia păcii în suflet, scrisul profeților ne conduce la viața cea nouă a omenirii, cînd „va fi pace peste pace, celor de departe și celor de aproape” (Is. 57, 19).

Vedem dar cum în Psalmi și în Profeți pacea apare ca un bun suprem, care trebuie să fie dobîndit și pe care popoarele îl vor și dobîndi. Pacea aceasta — pe care o cîntă Psalmistul și o vizionează profeții — se bazează pe dreptate și pe prietenie. Ea are ca rezultat un belșug general de bunuri și o conviețuire pașnică a oamenilor și popoarelor, între cari nu vor mai fi certuri și războaie.

Ceioce atunci se părea un vis, o utopie, acum devine realitate prin lupta unită a oamenilor cinstiți din toată lumea. E de datorita fiecărui preot și fiecărui credincios să-și intensifice participarea sa la lupta pentru pace și să aducă o contribuție sporită la realizarea păcii pe pămînt, pace voită de oameni și de Dumnezeu.

Prof. N. Neaga

Faptele istorice nu trebuiesc uitate!

(Urmare din pag. 1)

guvernului n-a fost alta decît hotărîrea bărbătească izvorîită dintr un caracter ferm, ca înșelăciunii făcute de iezuiți și curtea dela Viena credincioșilor romîni, să-i răspundă cu reîntoarcerea acestor credincioși în sinul Bisericii Ortodoxe. Misionarismul lui Visarion a fost preambulul executării acestei hotărîri.

Cît privește fuga lui Inochentie Micu la Roma este un mit de calitate ieftină. La dispoziția episcopului Micu la data aceea n-a stat un avion și chiar automobilul exista doar în concepția fanteziștilor. Drumurile spre Roma treceau prin vastul imperiu habsburgic, iar episcopul Micu era mai bine păzit de călugării iezuiți decît să fi putut face și măcar un singur pas ne observat și peste voia lor. El a fost dus la Roma sub bună pază, ca să nu mai aibă ocazie de a lupta pentru drepturile credincioșilor săi.

Că el din Roma ar fi agitat în rîndurile credincioșilor din Ardeal este un mit și de mai prost gust. Singur, sărac și strein, oare cine ar fi ținut legătura între el și foștii săi credincioși de peste țări și mări?

Cronica

Reformatus Szemle, foata oficială a reformatorilor și presbiterienților din R. P. R., Cluj, semestrul I/1953, p. 173. Partea I, ian.-febr. cuprinde: Slujirea păcii de Ep. I. Vásárhelyi; Introducere în Epistola către Evrei de Dr. Maksai (susține că nu e scrisă de sf. ap. Pavel și că e scrisă către Romani după a. 66); Epistola lui Iacob de Nagy (scrisă de primul episcop creștin al Ierusalimului); Unitatea Bisericii, studiu dogmatic, de Tökési. Diferite știri din lupia pentru pace și din viața Institutului Teologic dela Cluj, La vizita făcută Institutului, ep. Vásárhelyi cere ca Biblia să stea la baza tuturor studiilor teologice și să se predea în toți patru ani. Se remarcă deasemenea prezența P. S. Nicolae al Clujului la o ședință A.R.L.U.S., ținută la Institutul protestant. Institutul are 98 studenți interni și 31 externi. Este apreciat episcopul Dominic Szász, care a clădit institutul, 53 biserici și 600 școli. Deasemenea P. Bod, care avea deviza: Cine dorește episcopie, bună muncă dorește.

Partea II, martie-iunie, cuprinde: Pastorală pentru sprijinirea campaniei de însămințări, dată de ep. Vásárhelyi-Cluj și Arday-Oradea; articole despre I. V. Stalin; Apelul Clerului coreean către toți Creștinii și către Clerul lor împotriva atrocităților americane; Studentul Csíha K.; Vizita Institutului Teologic din Cluj la București. Prof. Gh. Moiescu le-a arătat bisericile. Studenții au cîntat în Catedrala Patriarhiei. I. P. S. Patriarh i-a asigurat că vede în ei frați cari luptă împreună cu ortodocșii pentru pace și înfrățire, Rectorul Ios. Nagy a răspuns românește. L. Nagy; Rod sufletesc, de I. Vásárhelyi; 64 omilii cristocentrice. Oficiale: Apel pentru stringerea recoltei. I. Vásárhelyi; Raport la alegerea de vicar, consilier, etc. la 12 aprilie 1953. Se anunță că Institutul Teologic va publica Biblia comentată. Z. Gálfi; Raport despre alegerile din 12 apr. 1953. Al. Buthi; Lupta pentru pace în Eparhia Orăzii; St. Horvath; Bazele Serviciului nostru Divin; logike latreia și E. Horvat; Prețuirea muncii în Test. Nou, două studii savante. Rapoarte de instalarea protopopilor în Săcuieni, Șimleu și Timișoara. Necroloage. Congresul Fruntașilor Colectiviști țărani. Ep. Vásárhelyi; Schițe de Predici din Epistola către Coloseni. Bartha K., paroh în Ciocăia; Raportul dintre paroh și comunitate. Z. Gálfi; Din viața Bisericii Ort. Romine, după publicațiile și periodicele ei. „Pentru noi cunoașterea problemelor religiei ortodoxe poate fi nu numai sfătuitoarea direcției noastre de politică bisericească, ci și viața noastră bisericească internă poate cîștiga mult din experiențele prin cari biserica mai mare își organizează viața ei, resp. îi crează formă, cadru.” Înșiră membrii și ședințele Sfintului Sinod, redă instituțiile Bisericii Ort. Romine, comemorarea bibliotecii din Alexandria și a sinodului calcedonean, publicațiile Bisericii Ort. Romine, și relațiile ei ecumenice, relevind alegerea Preafericitului Patriarh Justinian membru al Academiei Teologice din Zagorsk. Gh. Maior; Noul volum de predici al episcopului Vásárhelyi, recenzie din Ortodoxia, tradusă. Copil Vitreg? Concertul facultății reformate a Institutului Teologic. Muzica nu mai e copil vitreg, obiect secundar de studiu la reformați. Nu era nici pentru Calvinii.

E un număr variat și interesant, care oglindește bogata activitate teologică și pastorală a Bisericii reformate, cu care Biserica noastră păstrează relații frățești. St. Lupșa

Adevărul este, că romîni ardeleni au recunoscut în vlădica Micu pe adevăratul lor părinte, pierderea căruia le-a umplut sufletele de durere, agitația lor a fost spontană, neorganizată de nimeni.

Dacă vlădica Inochentie Micu ar fi putut rămîne între credincioșii săi, actul revenirii la Biserica Ortodoxă nu s-ar fi întimplat în anul 1948, ci cu două veacuri în urmă.

Pr. Dr. Carol Pop